

OVERLEG "METEN IS WETEN" d.d. 10-01-2022, 13.30 - 15.00 uur

locatie: via Teams

aanwezig: gemeente Horst aan de Maas: Eric Giebelen, Jeroen Schuddeboom
gemeente Venray: Mechie Beurskens

Connecting Agri & Food: Monique van der Gaag, Angela van der Sanden

Behoud de Parel: Teus Hagen, Martin Bakker, Marjo Spreeuwenberg

1. Opening en kennismaking.

Eric is regisseur buitengebied en organisatorisch verantwoordelijk voor het project Grenzeloos Meten.

Martin is vanwege zijn kennis van techniek betrokken bij dit project.

Teus is vier jaar geleden begonnen met het initiëren van kwaliteitsmeters in Grubbenvorst en St. Anthonis.

Marjo is secretaris van Behoud de Parel.

Monique en Angela houden zich bezig met gezondheid en welzijn van mens en dier.

Mechie is projectleider omgevingsprogramma landelijk gebied en een van de trekkers van Grenzeloos Meten.

Jeroen is vanuit Kragten gedetacheerd voor werkzaamheden binnen Horst aan de Maas op het gebied van weg-/verkeerslawaaï en luchtkwaliteit.

2. Rollen project Grenzeloos Meten.

Grenzeloos Meten is een regionaal project. In het laatste overleg is besproken welke rol BdP kan spelen in het project en welke financiële ondersteuning daartegenover kan staan. Het project wordt in de regio vastgesteld en pas zodra dat gebeurd is kan bekeken worden welke financiële middelen we kunnen besteden.

Regio → gemeente Horst aan de Maas → BdP. Dit zijn de rollen.

3. Stand van zaken project Grenzeloos Meten (Mechie).

Mechie is procesverantwoordelijk, Monique is inhoudsverantwoordelijk.

Proces.

In Noord-Limburg wordt met acht gemeenten samengewerkt voor wat betreft IBP (Interbestuurlijk programma vitaal platteland). Een van de onderwerpen is leefomgeving, waaronder o.a. luchtkwaliteit valt. Er is een verdiepingsslag gemaakt en uiteindelijk hebben drie gemeenten gezegd geld te willen steken in de investeringsagenda en stappen te gaan zetten, maar ze willen ook weten wat de input is van Boeren en Buren (Venray 2020). Boeren en Buren heeft door corona helaas vertraging opgelopen waardoor de eerste resultaten pas in augustus 2021 naar voren zijn gekomen. Tegelijkertijd speelde het IBP-verhaal, dat de mogelijkheid gaf om de financiële mogelijkheden te verdubbelen.

NOVI (o.a. de Peel) is een van de deelnemers van het IBP. Daar willen ze ondersteunen bij projecten die helpen in de transitie van het landelijk gebied. Om überhaupt mee te kunnen doen aan de voorronde van IBP, moest dat vóór 31-08-2021 gebeuren. Dat betekende dat ConA&F in die maand een heel projectplan inzake fijnstof en geur heeft moeten schrijven en kijken of/hoe dit in beeld gebracht kon worden (focus van NOVI is meten met sensoren en gezondheidsbeleving). Ook samenwerken en leren van elkaar is een belangrijk onderdeel in dit onderzoek. De lijn is: geur, meten, sensortechnologie, beleving, luchtzakken (geur analyseren), fijnstof, leren en samenwerken. Een verdere verdieping moet nog gemaakt worden. Gemeenten

kunnen dit niet alleen en hebben andere partijen nodig. NOVI heeft aangegeven het onderzoek akkoord te vinden, maar er moet nog een akkoord komen op de officiële aanvraag die medio december ingediend is.

Als het subsidiebedrag (ca. € 400.000) niet doorgaat, betekent dat dat wij het plan moeten halveren. De helft van het budget is akkoord, voor de andere helft heeft de stuurgroep positief beslist maar is er nog geen bevestiging.

Inhoud.

Het voorstel is redelijk vlot tot stand gekomen. De provincie ziet een aantal partijen als logische partners; BdP is er één van. Gezien de tijdsdruk is nog niet met alle partijen contact geweest. Inmiddels hebben alle partijen het Grenzeloos Meten voorstel ontvangen.

Het voorstel is nog niet helemaal dichtgetimmerd. Gemeenten hebben aangegeven geur en fijnstof het belangrijkste te vinden. De focus wordt gelegd op fijnstof en geur, mede omdat ammoniak in een ander onderzoek getoetst wordt en Boeren en Burgers al bezig was met fijnstof.

Hoe kan de volgende stap gezet worden in het opzetten van fijnstof- en geurmeting in het buitengebied. Het RIVM speelt een rol in beleving en gezondheid. Kunnen de resultaten van de RIVM-metingen naast de data van fijnstof en geur gelegd worden en welke conclusies kun je daaraan verbinden.

Op de vraag in hoeverre je gebonden bent aan de toch vrij gedetailleerde inhoud wordt geantwoord dat de - nog niet helemaal afgebakende - doelstellingen de basis zijn. Eventuele andere wensen kunnen aangegeven worden bij de subsidieverstrekker. Verder zijn doelstellingen bedoeld om te behalen en als dat niet lukt, moeten we ook terug naar de opdrachtgever.

Het opzetten van de infrastructuur is een project van meerdere jaren. Voor BdP gaat het om het starten van kwalitatieve luchtmetingen en dat doe je in stappen. Aangegeven wordt dat het project daarvoor in tranches opgedeeld is, waarbij per tranche bekeken moet worden wat nodig is. Het Rijk heeft aangegeven te willen komen tot een volledig dekkend meetnetwerk; we zitten nu in stap 1 van de investeringsagenda.

Voor wat betreft het meten is het neerzetten van de sensoren stap 1. De hoeveelheid werk daarna echter (onderhoud, analyses etc.) valt in de praktijk behoorlijk tegen. Nu, na vier jaar, heeft BdP het pas onder de knie in de zin van weten waar we aan toe zijn en waar de problemen liggen.

BdP is huiverig voor de beeldvorming bij bijvoorbeeld subsidieverstrekkers ("je zet een thermometertje neer en dan is het klaar"). Geantwoord wordt dat we van de opgedane ervaring geleerd hebben dat je niet klaar bent met plaatsen van een sensor. Daarom is het onderdeel delen en leren zo belangrijk. Burgers verwachten misschien een plan van aanpak voor verbetering van de luchtkwaliteit, terwijl het proces nog in de fase zit van ontdekken hoe we überhaupt goed kunnen meten en of de data betrouwbaar zijn. Het is nog in het stadium van Proof of Concept: het meten van fijnstof, bepaalde gassen, geur is haalbaar. Dat leidt tot een ander beeld richting burgers: geld beschikbaar stellen voor ontwikkeling van meetapparatuur versus meetnetwerk. Hoe kun je die infrastructuur gaan opzetten en operationeel maken. Dat betekent ook dat er een zoektocht gestart moet worden naar bedrijven die daarvoor uiteindelijk een dienstverlening moeten gaan leveren.

4. Werkpakket Behoud de Parel fijnstof (Martin en Teus).

Martin heeft een samenvatting gestuurd van het werkpakket. Hierbij de volgende toelichting.

BdP wil een permanent fijnmazig netwerk opzetten, in stappen te ontwikkelen vanwege de ontwikkeling van de technologie, en toetsen op de betrouwbaarheid. De definitie van fijnmazig moet nog bepaald worden. Teus heeft de BdP-sensoren

ontwikkeld voor het platteland. Deze sensoren zijn nauwkeuriger dan andere omdat ze gekalibreerd worden. BdP gebruikt goedkope sensoren.

Er is veel nodig op het gebied van datacommunicatie en -afhandeling, die zowel naar opdrachtgever als burger gecommuniceerd moeten worden. Visualisatie gaat per doelgroep; ondernemer, beleidsvormer en omwonende: men kijkt allemaal op een andere manier naar de gegevens. Een omwonende wil regelmatig op een website kunnen kijken of er iets aan de hand is of geattendeerd worden als hij iets moet doen. De ondernemer wil weten hoe hij dit kan gebruiken bij de bedrijfsvoering. Uitwisseling van data is daarom van enorm belang.

BdP kan meten, maar heeft iemand nodig die de data kan interpreteren en presenteren.

Het meten van fijnstof of geur in massahoeveelheid zal overgaan naar deeltjestellingen, waarbij elk bedrijf een eigen profiel heeft. Dat profiel is van belang om te kijken wat er aan de hand is en welke maatregelen genomen kunnen worden. Daarmee ga je afstand nemen van je normen en je handhaving, maar het is wel van belang voor de beleving en de omgeving. We vergelijken nu appels met peren: we zijn geïnteresseerd in peren maar meten in appels. Daarom moet dit meegenomen worden in de ontwikkelingsfase. Aangegeven wordt dat we dit niet moeten nalaten als dit past in het onderzoek; zodra we een ja krijgen kunnen we hiermee aan de slag. In het project is de wijze van meting niet niet afgesproken, dus je kunt op een andere manier meten en je kunt beide metingen een tijdje naast elkaar laten staan zodat je de appels en de peren ziet.

Voor wat betreft het vrij beschikbaar stellen van de data geeft Eric aan niet te weten hoe de regio daarover denkt. Voor BdP is dat een belangrijk punt.

BdP gebruikt het LoRa-netwerk omdat wifi niet afdoende blijkt te zijn. In het plan van aanpak echter is de aanleg van een LoRa-netwerk niet meegenomen. Het netwerk zal ook niet overal een goede dekking hebben. In bepaalde witte vlekken heb je geen mogelijkheid om data te versturen.

Aangegeven wordt dat BdP op dit moment geen voorrang heeft voor HadM. De techniek en de blauwdruk voor het werkplan zijn er. Als er middelen zijn, kunnen we ze gaan inzetten. Uitgezocht moet worden of er iemand is die dit kan ondernemen en hoe we dit gaan doen. Het werkplan is een basis en geeft ongeveer weer waar BdP haar kennis en ervaring mee heeft en advies kan geven.

Gevraagd wordt of BdP het ziet zitten om in dit project samen te werken met provincie en de drie gemeenten. Er zijn potjes voor samenwerking en er is budget voor BdP gereserveerd. Geantwoord wordt dat BdP zichzelf niet terugvond in Grenzeloos Meten, en daarvan geschrokken is. Vandaar het werkpakket. Daar zit de grote voorwaarde in dat alles wat BdP doet vrij beschikbaar komt.

Mechie geeft aan dat het plan nog niet zo gedetailleerd is, maar we zijn een gemeentelijke organisatie die altijd transparant is. Aan de andere kant kan het vroegtijdig naar buiten brengen van cijfers leiden tot discussie, dus we moeten bekijken wanneer en hoe we data beschikbaar stellen. Zij respecteert dat BdP de data altijd direct beschikbaar heeft op haar website. Teus merkt op dat dit massawaardes zijn, met een fout die in alle meetgegevens zit en het kost veel moeite om dat te verbeteren. Dat zou in de toekomst door anderen gedaan moeten worden. Dit heeft echter niets van doen met vrij beschikbaar stellen. Eric en Jeroen geven aan dat de informatie niet verschillend interpreteerbaar mag zijn (andere conclusies trekken is iets anders). Dit heeft ambtelijk advies nodig.

Geadviseerd wordt om niet te wachten op de subsidie voor wat betreft het nadenken over het uitrollen van de eerste stap. De deadline voor de subsidietoezegging is 17-02-2022 en het project moet vóór 2024 afgerond zijn.

Voorstel: eind februari met de projectgroep bij elkaar komen voor het maken van de verdiepingsslag. De projectgroep bestaat dan uit degenen die betrokken zijn en die we

als partners zien: wie gaat welke rol spelen en wat kunnen we voor elkaar betekenen, zodat we zeker in Q2 2022 aan de slag kunnen. Er moet nog gekeken worden naar de invulling van de verschillende partners (zijn het de juiste, moeten er toegevoegd worden of zijn er die een minder belangrijke rol hoeven te spelen, zonder te komen tot te veel partners).

Eventuele aanvullingen kunnen tot eind volgende week aan Mechie gemaïld worden. Opgemerkt wordt dat er nog een stap 0 nodig is: zodra de subsidie verleend is iemand erbij halen om het "stratenplan" in kaart te brengen: welke invulling is er nodig voor welke straten en welke partijen kunnen daar een rol in spelen; wat kunnen ze doen en wat hebben we nodig. Aangegeven wordt dat de doelstelling van Grenzeloos Meten voor ogen gehouden wordt; deze is voor de drie gemeenten leidend voor het opzetten van het project. Een (verder weg) toekomst is wel nodig maar is niet de kern van het project.

Afspraak: goed kijken naar de partners, besluit IBP afwachten, daarna met de projectgroep bij elkaar komen als startbijeenkomst van het project, en van daaruit verder gaan.

Het was een goede bijeenkomst, er zijn veel raakvlakken met elkaar maar ook verschillen van inzicht. De vraag is of het nodig om in deze setting nog een keer bij elkaar te komen, of in een andere samenstelling.

5. Rondvraag en sluiting.

Desgevraagd wordt geantwoord dat Mechie regiehouder is.

Eric sluit de vergadering.